

Fakultní metodika FM VŠE k tvorbě pomůcek pro oblast online vzdělávání

Hlavní a **aktuální** zdroj informací k tvorbě kurzů v LMS Moodle a multimediálních pomůcek:
<https://vse.sharepoint.com/sites/Metodicka-podpora-NPO>

I. Grafické zásady pro tvorbu obsahu v Moodle včetně vizuálních pomůcek

Grafický manuál pro LMS Moodle na VŠE

Pro dosažení vysoké úrovně grafické kvality a atraktivity obsahu v systému Moodle na Vysoké škole ekonomické (VŠE) byl zpracován [Grafický-manuál-Moodle-VSE](#). Tento manuál stanovuje pravidla pro grafické zpracování kurzu, včetně struktury a vizuální prezentace. Důraz je kladen na estetickou soudržnost a profesionální prezentaci všech studijních materiálů a online aktivit.

Generátor grafiky

Pro efektivní a jednotné grafické zpracování byla vytvořena webová aplikace "Generátor grafiky" – <https://lms.grafika.vse.cz/>. Tato aplikace slouží jako nástroj pro snadnou tvorbu grafických bannerů, které odpovídají požadavkům Grafického manuálu. Aplikace obsahuje rozsáhlou databázi obrázků, ikon a barevných schémat přiřazených k jednotlivým fakultám, což umožňuje vytvořit vizuálně konzistentní a atraktivní grafický obsah.

Funkcionalita Generátoru grafiky

- **Příprava bannerů:** Uživatelé mohou vytvářet různé typy bannerů - od prezentačních bannerů předmětů po oznámení a bannery pro jednotlivá témata kurzu. Každý banner může být složen z vybraných fotografií, fakultních pruhů a info-grafických ikon, které podporují vizuální identitu předmětu.
- **Konfigurator:** Generátor grafiky poskytuje konfigurator, pomocí kterého lze krok za krokem vytvořit novou grafiku. Uživatel začíná výběrem identu předmětu, který určuje použité barvy a designové prvky. Následně si vybírá z dostupných fotografií a ikon, které nejlépe reprezentují charakteristiku předmětu.
- **Stahování a správa grafik:** Po dokončení návrhu je možné stáhnout výsledný grafický materiál v požadovaném formátu. Aplikace také umožňuje správu a úpravu dříve vytvořených grafik, což zjednodušuje aktualizaci a údržbu online kurzů.

Výhody a praxe použití Generátoru grafiky

Použití Generátoru grafiky zajišťuje, že veškerý grafický materiál v Moodle je srozumitelný, esteticky přitažlivý a v souladu s grafickými standardy VŠE. Tento přístup nejenže zvyšuje profesionální vzhled online kurzů, ale také podporuje vizuální jednotnost a brand VŠE v digitálním vzdělávacím prostředí.

2. Efektivní využití multimédií ve výuce různých kurzů

Multimédia představují důležitý prvek inovativního vzdělávacího procesu. Efektivní integrace multimédií do kurikula umožňuje lektorům zvýšit angažovanost studentů a podporovat hlubší porozumění učivu. Výběr správných multimediálních nástrojů a technik by měl vycházet z pedagogických cílů, obsahu kurzu a specifických potřeb studentů.

Video

- **Využití:** Názorné vysvětlení složitých procesů a metod, demonstrace experimentů, ilustrace historických událostí, představení případových studií.
- **Přínos:** Vizualizace obtížně představitelného obsahu.
- **Formáty:** Výuková videa, záznamy, interaktivní video přednášky.

Podcasty

- **Využití:** Poskytnutí odborných rozhovorů a přednášek ve formátu, který studenti mohou konzumovat flexibilně, například během cestování nebo během domácích aktivit.
- **Přínos:** Rozšíření zdrojů znalostí mimo tradiční školní prostředí, snadné zapojení externích expertů.
- **Aplikace:** V kurzech může podcast přinést živé diskuze o aktuálních tématech, či může poskytovat komentované analýzy složitých konceptů.

Grafické prvky a vizuální pomůcky

- **Využití:** Zvýraznění klíčových konceptů, podpora paměti prostřednictvím vizuálních asociací, zjednodušení složitých dat nebo statistik.
- **Přínos:** Zlepšení porozumění a retence informací, zvýšení estetické hodnoty učebních materiálů.
- **Aplikace:** Infografiky v ekonomických a manažerských kurzech, flashcards pro jazykové kurzy.

Screencasts

- **Využití:** Tutoriály pro software, demonstrace webových aplikací, podrobné průvodce procesy a nástroji.
- **Přínos:** Možnost studentům kdykoliv zopakovat složité postupy, zefektivnění praktického učení.
- **Aplikace:** V kurzech informatiky či statistiky pro výuku postupů.

Záznamy přednášek a rozhovory

- **Využití:** Archivace hostujících přednášek, workshopů a panelových diskusí pro budoucí využití.
- **Přínos:** Poskytování materiálů, které mohou studenti využívat pro revizi nebo jako doplněk k běžným studijním materiálům.
- **Aplikace:** V manažerských kurzech pro dokumentaci reálných situací a expertních diskusí.

Interaktivní prvky

- **Nástroj H5P:** Tvorba interaktivních videí a prezentací, které integrují kvízy, drag-and-drop aktivity a simulace rozhodovacích procesů.
- **Přínos:** Zvyšuje zapojení a interaktivitu studia, umožňuje adaptivní učení a okamžitou zpětnou vazbu.
- **Aplikace:** Výuka cizích jazyků pomocí interaktivních cvičení, případové studie v podnikové problematice s rozhodovacími uzly.

3. Využití videa ve výuce

Video je účinný nástroj pro výuku, který poskytuje vizuální a auditivní složky pro efektivní výklad učiva. Vhodné je pro záznam reality, ilustraci materiálů, nebo jako doplňující obsah pro reportáže a rozhovory. Výhodou videa je jeho schopnost kombinovat obraz s mluveným slovem, což zvyšuje jeho edukační účinnost.

Kdy je video vhodné

- **Pro výklad lektora s vizualizací:** Když je důležité spojit výklad s osobou lektora, video umožňuje přidání grafiky a animací, které podporují pochopení vysvětlované látky.
- **Pro animovaný nebo dynamický obsah:** Pokud je prezentace bohatá na vizuální změny, může video nahradit statický text.
- **Pro demonstrace softwaru:** Screencasty jsou ideální pro názorné ukázky práce s aplikacemi.
- **Pro záznamy z akcí:** Video je vhodné pro dokumentaci událostí, jako jsou školení nebo rozhovory s hosty.
- **Pro vytváření upoutávek a úvodních videí:** Atraktivní způsob, jak představit nový kurz nebo téma.

Kdy video není vhodné

- **Při dlouhodobém zobrazení statického obsahu:** Pokud video zobrazuje statický obrázek déle než 30 sekund, může být jeho použití kontraproduktivní.
- **Když není potřeba pohyblivý obraz:** Pokud pohyblivé obrazy nejsou nutné pro pochopení obsahu, může být vhodnější použít jiné formáty.

Formy videa

- **Výklad lektora s grafikou:** Video, kde lektor prezentuje s podporou vizuálních prvků jako jsou grafy a schémata. Grafika může být zobrazena vedle lektora nebo na celé obrazovce.
 - *Výhody:* Osobní přístup, interaktivita, lepší zapamatovatelnost.
 - *Nevýhody:* Vyšší náročnost na produkci, nutnost dbát na kontinuitu záběrů.
- **Screencast (snímání obrazovky):** Záznam obrazovky s mluveným komentářem, vhodný pro softwarové tutoriály nebo doplnění prezentací.
 - *Výhody:* Jednoduchost tvorby, možnost detailního ukázání obsahu.
 - *Nevýhody:* Menší osobnost, potenciální problémy s kvalitou zvuku.

Doporučení pro tvorbu videa

- **Scénář:** Připravte si scénář s jasně definovanými částmi: úvod, obsah a závěr.
- **Délka a tempo:** Optimalizujte délku videa (1–3 minuty pro udržení pozornosti, až 10 minut pro obsahová videa) a tempo mluvy.
- **Grafické prvky:** Přidávejte vizuální materiály jako grafy a animace, které podporují výklad.
- **Technické podmínky:** Zajistěte kvalitní nahrávání obrazu a zvuku, vhodné osvětlení a nerušivé pozadí.

Video je klíčovým prvkem moderního vzdělávání, který může výrazně zlepšit pochopení učiva a zvýšit zájem studentů. Správné využití videa však vyžaduje pečlivou přípravu a vhodnou kombinaci grafických a zvukových prvků.

Vkládání videa do Moodle

LMS systém Moodle podporuje integraci multimediálního obsahu, včetně videí a animací. Kvůli velkému objemu dat, který videa obvykle zahrnují, je velmi vhodné využívat externí servery pro jejich ukládání a streamování.

Postup vkládání videí

Pro efektivní správu a embedování videí v Moodle doporučujeme využít platformy jako YouTube či Vimeo. Tato metoda nejenže šetří prostor na serveru Moodle, ale také umožňuje snadnější správu a aktualizaci videí.

Vložení videa z YouTube

1. **V případě potřeby či na základě pokynu metodika kontaktuje Mgr. Michala Hajdíka (FM VŠE), aby Vám video nahrál na fakultní YouTube účet.**
2. **Po nahrání a získání odkazu otevřete video na YouTube.**
3. **Získání embed kódu:**
 - Klikněte na tlačítko "Share" u videa.
 - Zkopírujte celý text odkazu v pravé části.
4. **Vložení do Moodle:**
 - Při úpravě studijního materiálu v Moodle, klikněte na "Vložit odkaz".
 - Do pole URL vložte zkopírovaný embed kód.

Po vložení videa pomocí embed kódu můžete pokračovat v úpravě zbytku stránky. Uložení změn zajistí, že video bude správně zobrazeno ve všech zařízeních, i když mohou být některá omezení při zobrazení na mobilních telefonech. Tento postup zajišťuje, že vaše vzdělávací materiály budou interaktivní a vizuálně atraktivní, což podporuje lepší zapojení a učení studentů.

4. Tvorba podcastu pro výukové účely

Podcasty se stávají stále populárnějším nástrojem ve vzdělávacím prostředí, nabízejí unikátní způsob, jak poskytnout informace a znalosti studentům v poutavé a flexibilní formě. Klíčem k úspěšné tvorbě podcastu je jasné a strukturované zpracování tématu, s důrazem na snadné pochopení a zapamatovatelnost obsahu.

Stanovení cílů a struktury

- **Definice cíle:** Je zásadní určit hlavní sdělení podcastu, které chcete, aby si studenti odnesli. Toto sdělení by mělo být jasně formulované a konzistentně se objevovat během celého podcastu.
- **Struktura obsahu:** Rozvrhněte podcast do logicky uspořádaných segmentů, které studenty provedou tématem krok za krokem, aniž by byli zahlceni informacemi.

Příprava obsahu

- **Zaměření na posluchače:** Při tvorbě obsahu je klíčové vcítit se do role studenta. Zodpovězte otázky jako: Proč by mě toto téma mělo zajímat? Je obsah dostatečně jasný a stručný?
- **Scénář:** Připravte si detailní scénář podcastu, včetně všech hlavních bodů a klíčových informací. U rozhovorů připravte soubor otázek a ideálně je předem projděte s hostem.

Technická příprava a nahrávání

- **Výběr prostředí:** Nahrávejte v klidném a dobře izolovaném prostoru, aby byla kvalita zvuku co nejlepší a bez rušivých zvuků.
- **Kvalitní vybavení:** Investujte do kvalitního mikrofону, který zaznamená čistý a jasný zvuk. Při použití mobilního telefonu jako alternativy dbejte na správné umístění zařízení.

Práce s hlasem

- **Modulace a tempo:** Udržujte dynamický a přirozený tón mluvy, vhodně modulujte hlas podle důležitosti informací. Tempo by mělo být svižné, ale srozumitelné.

- **Eliminace parazitních zvuků:** Pravidelná konzumace neperlivé vody během nahrávání může pomoci omezit nechtěné zvuky, jako je mlaskání nebo praskání.

Editace a postprodukce

- **Střih a úpravy:** Odstranění přeřeknutí a nepotřebných pauz zvýší srozumitelnost a profesionální dojem. Použijte software jako Audacity nebo GarageBand pro základní zvukové úpravy.
- **Znělky a efekty:** Přidání úvodní a závěrečné znělky, stejně jako vhodné zvukové efekty může zvýšit atraktivitu podcastu.

Sdílení a feedback

- **Publikace:** Zvolte vhodnou platformu pro sdílení podcastu, jako jsou iTunes, Spotify nebo školní LMS. Zajistěte, aby byl podcast snadno dostupný a kompatibilní s různými zařízeními.
- **Zpětná vazba:** Aktivně vyhledávejte feedback od studentů a kolegů, který vám pomůže podcast dále vylepšovat a přizpůsobovat potřebám posluchačů.

Podcasty mohou obohatit výukový proces tím, že nabídnou alternativní, flexibilní a zábavný způsob učení. Klíčem k úspěchu je pečlivá příprava, kvalitní technické zázemí a schopnost přizpůsobit obsah specifickým potřebám a preferencím posluchačů.

5. Tvorba screencastu pro výukové účely

Screencasty, neboli záznamy obrazovky, jsou efektivním nástrojem pro demonstraci softwarových aplikací, webových stránek a počítačových programů, stejně jako pro podporu prezentací s vysvětlujícím komentářem. Tento formát je zvláště vhodný pro vizualizaci kroků, které by byly složité popsat pouze slovně.

Struktura a příprava obsahu

- **Definice cílů:** Jasně stanovení, co chcete, aby diváci z videa odnesli, je klíčové. Zaměřte se na konkrétní učební cíle screencastu.
- **Plánování obsahu:** Rozdělte obsah do logických segmentů, které postupně vedou diváka skrze všechny potřebné informace. Připravte scénář nebo klíčové body, které chcete během screencastu pokrýt.

Technické aspekty

- **Výběr softwaru:** Využijte programy jako Camtasia nebo OBS, které umožňují snadnou manipulaci s obsahem a přidávání grafických prvků jako jsou popisky nebo zvýraznění důležitých částí.
- **Kvalita záznamu:** Zajistěte, aby byl záznam čistý a bez rušivých zvuků. Doporučuje se odděleně nahrávat audio, aby bylo možné dosáhnout lepší kvality zvuku bez šumů z okolí.

Nahrávání screencastu

- **Vizuální průvodce:** Pokud je to možné, zobrazte na obrazovce kurzor myši nebo stisky kláves, což pomůže divákům lépe sledovat vaše kroky.
- **Dynamika a tempo:** Udržujte střídavé tempo, které umožní divákům snadno sledovat informace, ale zároveň je udrží aktivně zapojené. Vysvětlete kroky jasně, aby byly snadno pochopitelné.

Prezentace a komunikace

- **Jasnost a struktura:** Vyhněte se technickému žargonu, pokud není vaším cílem oslovit pokročilé uživatele. Udržujte vysvětlení jasné a přístupné pro všechny úrovně znalostí.

- **Interakce a zapojení:** Zvažte začlenění otázek nebo výzev do screencastu, které podnítí diváky k interakci nebo dalšímu zkoumání tématu.

Editace a revize

- **Finální úpravy:** Zkontrolujte screencast pro možné chyby nebo nepřesnosti. Přidejte titulky pro lepší dostupnost a zvýrazněte klíčové informace pomocí vizuálních efektů.
- **Zpětná vazba:** Před finálním zveřejněním screencastu získajte zpětnou vazbu od kolegů nebo testovací skupiny studentů. Toto může odhalit oblasti, které potřebují další vylepšení.

Screencasty jsou cenným nástrojem pro digitální vzdělávání, který, pokud je správně využit, může výrazně obohatit výukový proces. Správná příprava, kvalitní technické zázemí a promyšlený přednes zaručí, že screencast bude efektivní a přínosný pro všechny zúčastněné.

6. Závěrečná doporučení pro pedagogy FM VŠE

1. **Využijte dostupné nástroje a zdroje:** Grafický manuál a Generátor grafiky jsou klíčové pro udržení vizuální kvality a jednotnosti materiálů.
2. **Přizpůsobte obsah cílové skupině:** Rozumějte potřebám a preferencím vašich studentů a přizpůsobte multimediální obsah tak, aby byl pro ně co nejprínosnější.
3. **Integrujte multimediální prvky strategicky:** Vyberte nejvhodnější typy multimediálních pomůcek pro specifické výukové cíle.
4. **Evaluace a iterace:** Pravidelně revidujte a aktualizujte multimediální obsahy na základě zpětné vazby a vývoje technologií.

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uvedte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

